

CUESTIONES DE
ACTUALIDAD
DESDE LA
ÓPTICA DE
EXPERTOS
UNIVERSITARIOS

COORDINACIÓN

Sebastià Serra i
Busquets

Antoni Vives
Reus

Rafel Puigserver
Pou (CEDOC-UIB)

TEMA

La catedral del Ciclisme

Abans que el futbol fos l'esport de masses que és avui en dia, a Mallorca l'esport que gaudia de gran afició era el ciclisme. I a Mallorca sempre han tengut bons ciclistes i molta afició, ja que comptaven amb una importantíssima instal·lació esportiva per a entrenaments i grans competicions: el Velòdrom de Tirador.

♦ Manuel García Gargallo *

El passat 10 d'agost es compliren 120 anys de la inauguració d'una instal·lació esportiva cabdal de Mallorca: el Velòdrom de Tirador. Fou inaugurat durant les Fires i Festes de Palma, celebrades del 9 al 16 d'agost de 1903, es va viure com un acte de gran relleu social i les crítiques foren unànimement posi-

tives. Fou un projecte ambiciós, fruit de la societat de masses, de consum i de l'espectacle que s'obria pas.

Les obres duraren quasi cinc anys amb un cost de 40.000 pessetes, xifra exorbitant en l'època. Va ser una obra d'enginyeria llavors excepcional, construïda amb ciment Portland, producte aleshores quasi desconegut i de gran modernitat, el que permeté assolir velocitats de fins a 70 km/h, en aquells moments insòlites. Gràcies a la seva

solidesa ha pogut sobreviure i avui és una de les instal·lacions esportives més antigues del món.

Tirador fou providencial socialment. Per al ciclisme espanyol, perquè va esdevenir la seva pista de referència durant 60 anys; i també a escala local, en fomentar la multiplicació de bicicletes, proves i ciclistes fins a convertir Mallorca en gran potència ciclista d'abast mundial. Així Tirador fou conegut com la catedral del Ciclisme.

A més, la pista fou bressol de molts altres esports: allà donaren les primeres passes l'atletisme, bo-

llorca a través del ciclisme, molt abans de l'arribada del turisme. Res no hauria estat igual a l'illa sense Tirador.

Clausurat el 1973, Tirador s'ha pogut salvar de la demolició. És municipal des de 2015 i fou catalogat el 2020. Ara espera convertir-se en zona verda per afegir-se a l'antic Canòdrom i formar així un dels principals parcs de Palma combinant història, patrimoni esportiu i natura.

* Doctor en Història Contemporània (UB)

TEMA

Idolatria

El fenomen pel qual algunes persones senten sentiments de devoció i familiaritat cap a famosos és un dels enigmes de la sociologia moderna. Si bé la paraula fan va sorgir als EUA al segle XIX, la idolatria cap als ídols ja era coneguda a la Grècia clàssica i els seus filòsofs.

El fenomen 'fan' més fort que mai

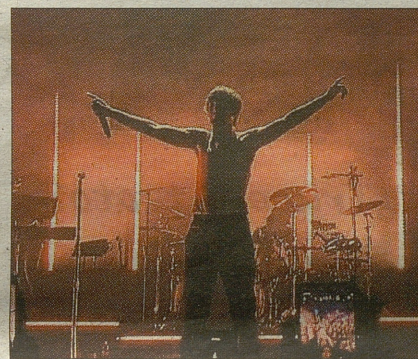
♦ Mariana Ramis *

Les llargues cues de dies –o fins i tot setmanes– pels concerts en els últims mesos han estat més freqüents que mai, bé sigui per a artistes nacionals o internacionals. Aquests últims són els que més moviments generen entre els i les fans espanyols, com serien Beyoncé, Taylor

Swift o Louis Tomlinson, qui aquesta setmana passada ha fet tres concerts en ciutats diferents de l'estat: Bilbao, Madrid i Barcelona. Les fanàtiques del cantant britànic han estat aproximadament, segons la ciutat, unes tres o quatre setmanes fent cua als voltants dels recintes protagonistes.

Com és obvi, l'organització de cada ciutat ha estat completament diferent i dirigida pel grup de fanàtics i fanàtiques que van arri-

bar primerament a la zona. El cas més problemàtic ha estat el de Madrid, on un grup de persones va establir el sistema de cua tres setmanes abans de la data del concert i consistia en la creació de grups que havien de passar per tres punts de control diàriament, demostrant la seva presència, però a la nit podien tornar al seu domicili. No obstant això, aquest mètode no va ser ben rebut per la resta de fans d'altres ciutats, pel fet que no podien acce-

dir a les mateixes possibilitats que aquelles persones de la capital. Per tant, un grup d'al·lotes va arribar uns dies abans de l'espectacle i van decidir establir una acampada a l'estil més convencional –passant les nits al carrer–, de manera que es crearen dos sistemes paral·lels i dificultaren l'establiment d'una fila ordenada.

Davant això, la seguretat del recinte entrà en escena i cercaren una manera d'aconterar a tothom, encara que fos una tasca pràcticament impossible. Cada grup era persistent amb les seves idees, però l'única manera de solucionar-ho va ser unir les files i intentar arribar a un acord. Tota aquesta situació, igual que en molts altres concerts, ha desembocat en la pèrdua d'il·lusió i ganes de viure l'experiència.

* Graduada en Història a la UIB i màster en Arqueologia a la UGR

TEMA

Cultura i societat civil

L'Espai Mallorca és una bona demostració de com alguns espais culturals requereixen suport institucional però també de la tasca voluntària dels seus usuaris o públic objectiu. Això ha de ser així no només per a la seva supervivència. També ho ha de ser per eixamplar el seu àmbit d'influència i l'arribada a públics nous.

Vint-i-cinc anys de l'Espai Mallorca

♦ Josep Fiol Femenia *

Dia 25 de setembre va fer vint-i-cinc anys que l'Espai Mallorca va obrir les portes al Raval de Barcelona. Vint-i-cinc anys marcats, especialment, pel tancament l'any 2012 i la posterior reobertura el 2013, en forma d'associació cultural. És per això que dia 30 de se-

tembre, al nou Espai Mallorca, varen tenir lloc un cicle de col·loquis i un conjunt de recitals de poesia i glosa per recordar el que va ser tant el període institucional com el període associatiu.

Fent un repàs de què va ser la llibreria, les dues llibreteres (Carme Bondia i Esperança Carrió) varen destacar que és important comptar amb un punt d'emissió del mercat editorial illenc a Barcelona, ja que hi ha lectors catalans que es dirigei-

xen al centre cultural només per anar-hi a cercar els llibres que saben que no poden trobar a altres bandes i, fins i tot, llibres d'editorials mallorquines que només eren a l'antic Espai Mallorca; la literatura era i és un pilar fonamental de l'Espai Mallorca.

Per altra banda, si comparam la xerrada entre els directors de l'antic Espai (Sebastià Alzamora, Francesc Llomart i Amanda Vich) i la dels presidents de la 'nova' associació

(Antoni Ferrari, Martí Colom i Blanca Orell) veurem com, si bé hi ha molts punts en comú, la diferència principal és que el nou Espai Mallorca no pot sobreviure sense una massa social que el mantingui, especialment des del punt de vista de la feina voluntària i altruista que dia a dia fan els membres de l'entitat.

En definitiva, sense la iniciativa institucional no hauria nascut l'Espai Mallorca, però sense aquesta voluntat dels socis de mantenir-lo obert avui en dia no existiria el referent dels mallorquins, menorquins, eivissencs i formenterens que viuen o passen per la capital catalana, així com dels catalans que es volen acostar a les Illes Balears. Llarga vida a l'Espai Mallorca!

* Politòleg